

Dato: 14. august 2015
Til: Hovedbestyrelsen på HB-mødet 4. september 2015
Sagsbehandler: Thomas Eriksen, ter@dn.dk

Input fra DN's frivillige til AP2016

Her er en oversigt over forslagene, som skal indgå i overvejelserne om overordnet prioritering og rammer for AP2016:

1. Styrket indsats for at forbedre og bevare et rent havmiljø (DN Frederikshavn/Læsø)
2. Styrket indsats på havområdet (DN Hjørring)
3. Øget fokus og vidensdeling på havbrugsområdet (DN Horsens)
4. Aktivt projekt om beskyttede sten- og jorddiger (DN Esbjerg)
5. Indsats overfor landets grøftekanter (Tove Binzer, DN Lejre)
6. Øget indsats mod invasive arter (Niels Hald, DN Fredensborg)
7. Ressourcer til at beskrive muligheder og barrierer for naturpleje ved afgræsning (Jørgen Nielsen, DN Hillerød)
8. Brug af round-up som engangsindgreb for at redde værdifuld natur fra invasive arter (Axel Frederik Møller, Studenterafdelingen i Kbh, NFU)
9. Habitatdirektivets bestemmelser om regulering af Natura2000-skadelige eksisterende aktiviteter skal tages seriøst, også når det gælder luftbåren kvælstofforurening (Axel Frederik Møller, Studenterafdelingen i Kbh, NFU)
10. Gammel skov skal beskyttes på samme vis som naturtyper under NBL §3 (Axel Frederik Møller, Studenterafdelingen i Kbh, NFU)
11. Genopretning af Kolindsund (DN Norddjurs og DN Syddjurs)
12. Øget indsats over for skolerne (Niels Hald, DN Fredensborg)

1. Styrket indsats for at forbedre og bevare et rent havmiljø

I DN-Frederikshavn/Læsø afdeling ønsker vi en opprioritering af dette emne. Dette ønske deles af et stort flertal i Samråd Nordjylland, viste det sig, da vi for et halvt år siden havde emnet på dagsordenen på et samrådsmøde.

Det danske havmiljø og de kystnære farvande er og kommer også i fremtiden under pres fra aktiviteter på havet og virksomheder i havnene. Vi tænker her på fiskeri, aktiviteter omkring handelsskibe og aktiviteter i havnene. Der er brug for øget fokus på miljøbeskyttelse generelt i havet, på beskyttelse af bestande og på opretholdelse af biodiversiteten i havet.

Aktiviteter, som øges i disse år, og som er de facto eller potentielt forurenende, er bl.a.:

- STS (Ship-To-Ship) operationer
- Bunkring af skibe
- Bundskrab af skibe
- Større aktiviteter på reden ved havnene
- Ophugning af skibe
- og ikke mindst de store havneudvidelser (inkl. olieterminaler) der er påbegyndt eller planlagt

Specielt i Nordjylland vil vi i fremtiden se større aktivitet på og ved havnene, der kan give anledning til forurening af havene og atmosfæren i større omfang. Det er vores opfattelse, at der

i fremtiden bliver brug for udvidet ekspertviden indenfor disse områder. Det kan ikke forventes at lokale afdelinger af DN vil være i stand til at håndtere disse ofte meget tunge sager. Vi foreslår derfor, at der i aktivitetsplanen for 2016 afsættes øgede ressourcer (ca. 1 årsværk) til dette formål.

Forslagsstiller: Eigil Torp Olesen på vegne af DN Frederikshavn/Læsø

2. Styrket indsats for havmiljøet

Vi har med interesse læst DN Frederikshavns ret udtømmende indlæg om havmiljø, som vi støtter helhjertet, da vi ser mange af de samme problematikker i Hirtshals havn her i Hjørring kommune. Vi kan umiddelbart kun se 2 punkter som de ikke har med:

Natura 2000 områder i havet er pt. uden tydelig fysisk markering (bøjer) og så vidt jeg ved uden nogen form for fiskerimæssig og anden havteknisk overvågning. Oprettelse af større Marine Protected Areas (MPA) for at gøre havets økosystem mere robust.

Der er dog også en virkelig gyser på vej i form af bundtrawlsfiskeri med stærkstrøm i stedet for kæder, men den er ikke så vidt vides nået til DK endnu, men Holland og England er i gang med ret store eksperimenter.

Det er klart at der er et behov for en større indsats end den nuværende i DN, og i betragtning af problemernes omfang og "hårdhedsgrad" vil det være hensigtsmæssigt med et f.eks. et ekstra årsværk til opgaven. Peter Grøn fra DN Frederikshavn har ligeledes ret i at opgaverne er for omfattende til at de kan klares af frivillige, men måske skulle man overveje at oprette "en blå støttegruppe" – evt. i form af et netværk - af særligt vidende / interesserede aktive.

Det er nok også vigtigt at tage højde for at de andre to store miljøorganisationer WWF og Greenpeace ikke er særlige effektive på havmiljøområdet nu til dags.

Forslagsstiller: Peter Østrin & Jørgen Jørgensen, DN Hjørring

3. Øget fokus og vidensdeling på havbrugsområdet

I DN Horsens er der arbejdet rigtig meget med problemerne omkring havbrug. Gruppen, der har arbejdet, har været sammensat af beboere på Hjarnø, Sportsfiskerne, DN Hedensted og DN Horsens. Fra DN centralt har Henning Mørk Jørgensen været den, der har samlet trådene, samtidig med, at han dækker vandplaner i øvrigt.

Problemerne ved havbrug er udover forureningen, at der er forskellige instanser alt efter, hvor tæt havbruget placeres på kysten, og hvad man producerer. Vi foreslår derfor, at Hovedbestyrelsen ved udarbejdelsen af forslag til AP tager højde for, hvordan man kan styrke vidensdeling på dette område. Måske kan det være en gruppe a la landbrugsgruppen kombineret med en øget sekretariatsbistand.

I vores høringssvar til vandområdeplaner har vi påpeget problemerne, og vi forudser, at fødevarereproduktion baseret på havbrug udvikler sig stærkt, og der mangler i høj grad en samlet plan for området. Hvis EU barsler med planer, vil det være rart at være på forkant med dette og have mulighed for at påvirke evt. kommende regler.

Vi håber Hovedbestyrelsen vil spille ud med et forslag i AP til repræsentantskabsmødet. Jeg vedhæfter vores høringssvar til vandområdeplaner 2015-2021 (bilaget er lagt i HB's Podium, men indgår ikke som del af dagsordenen).

Forslagsstiller: Lillian Sørensen, DN Horsens

4. Optagelse af beskyttede sten- og jorddiger som projekt i AP2016

Forslag: DN Esbjerg ønsker hermed at stille et forslag om, at de beskyttede sten- og jorddiger optages som et aktivt projekt i AP2016.

Vi ønsker hermed venligst at foreslå, at DN ad politisk vej forsøger at få reduceret eller om muligt helt afskaffet de mange dispensationsmuligheder, som giver lodsejere mulighed for at få lov til at bibeholde deres ulovlige indgreb i de beskyttede sten- og jorddiger.

Af interessemæssige årsager, så har vi i DN Esbjerg valgt at udføre lidt forhånds-research på nogle af de mange dispensationsregler med henvisning til gældende publikationer. Begrundelsen for vores forslag er forsøg på stærkere beskyttelse og bevarelse af kulturspor. Begrundelsen kan også ses ud fra de vedhæftede filer. Derudover ønsker vi at tilføje, at vi i DN Esbjerg kontinuerligt arbejder med digeinspektioner og ud fra vores erfaringer, kan vi se, at det er de mange dispensationsregler, der bl.a. åbner op for ødelæggelse af de beskyttede diger.

Som bilag til dette forslag er følgende vedhæftet (bilagene er lagt i HB's Podio-rum, men indgår ikke som del af dagsordenen):

1. Oversigt over diverse relevante vejledninger og publikationer for de beskyttede sten- og jorddiger
2. Oversigt over nogle af de mange dispensationsregler, som bør reduceres eller helt afskaffet
3. Kopi af Ella Maria Bisschop-Larsens brev til kulturministeren af september 2014
4. Kulturminister Marianne Jelveds svar til Ella Maria Bisschop-Larsens brev
5. Steen Gades (forhenv. SF) spørgsmål til Kulturministeren og Kulturministerens svar

Forslagsstiller: Torben Thorsen og Claus Nissen, DN Esbjerg

5. Landets grøftekanter skal blomstre

Forslag: DN's hovedforening og alle afdelinger arbejder fælles mod målet: Landets grøftekanter skal blomstre - og ikke med vild pastinak eller brændenælder og brombær.

Der mangler interesse og indsats for at bevare biodiversiteten i landets største udyrkede areal - grøftekanterne. Roskilde Kommune udmeldte i avisen, at bekæmpelsen af vild pastinak er opgivet, så alle skal kende planten og undgå den - meget pragmatisk. Det er beskrevet igen og igen, hvad der går galt og det er både naboerne med pløjningen for tæt, sprøjtningen og gødskningen for tæt på grøfterne samt kommunernes slåmetoder og redskaber, der er dele af årsagen - og så økonomien i kommunerne, hvor grøftekanterne ikke må kræve mange skattekroner.

Der er grundlag for forbedringer og visse kommuner har forsøg i gang, men det er utilstrækkeligt i forhold til hvor hurtigt biodiversiteten går tabt bl.a. på grund af den hastighed pastinak breder sig med.

DNs image bliver hele tiden systematisk angrebet af nogle af landbrugets mere konservative kræfter - DN vil kunne slå igen ved at tage kampen for bedre biodiversitet i grøftekanterne, hvorved alle aktørers medvirken bliver eksponeret uden at der skal tales om konkurrenceforvridning eller andre tab i forhold til andre EU-producenter, idet der ikke er tale om støtteordninger, forbud eller andet - men om en lovgivning, som alle skal overholde.

DN i Lejre har oprettet en Podioapp omkring grøftekanter og vil fortsat fokusere på dette - ikke nu mindst fordi vild pastinak er rigtigt mange steder, hvor det at vige for trafik betyder, at du må gå ind i den vilde pastinak med risiko for hudskader - dette sundhedsproblem har vi ikke tidligere taget med i vores betragtninger. Århus Universitet er langt fremme omkring emnet grøftekanter og Vordingborg kommunes forsøg synes lovende med stor opmærksomhed fra maskinindustrien, som har udviklet redskaber til mere økonomisk slåning + fjernelse af det afslåede materiale, som må kunne bruges til at fremstille etanol fx.

Forslagsstiller: Tove Binzer, DN Lejre

6. Øget indsats mod invasive arter

Vi henviser her til DN's meddelelse af 4. maj 2015: "Fremmede arter på ny dødsliste. DN hilser den skærpede kamp mod de invasive arter velkommen". DN bør følge op på dette velkomne initiativ fra EU med formidling, både fra Masnedøgade og måske især - fra de lokale afdelinger.
Forslagsstiller: Niels Hald, DN Fredensborg

7. Muligheder og barrierer for naturpleje ved afgræsning

Forslag: Der afsættes ressourcer til at få beskrevet muligheder og barrierer for naturpleje ved afgræsning.

Det bliver tilsyneladende sværere og sværere at skaffe dyr til naturpleje. Der gives mange begrundelser herfor. Vi mener, at der er behov for at analysere disse begrundelser, beskrive deres relevans og finde løsninger, der kan overvinde disse barrierer. Analysér alliancemuligheder, afsætningskanaler, støttemuligheder. Vi savner denne diskussion om, hvorledes vi kan vende udviklingen. Uden denne form for naturpleje mister vi naturområder. Derfor en kernesag for DN. Nedsæt evt. et lille udvalg, der kan arbejde sammen med sekretariatet.

Forslagsstiller: Jørgen Nielsen, DN Hillerød, landbrugsfagligt netværk

8. Round-up brugt som engangsindgreb for at redde værdifuld natur

Forslag: Rent grundvand bør ikke gå forud for alt andet. Det bør således overvejes, hvorvidt brug af round-up som engangsindgreb for at redde værdifuld natur fra invasive arter ikke er OK. I det mindste bør DN ikke aktivt modarbejde kommuner og stat, der bekæmper Rynket rose med round-up.

Selvom mange arter betragtes som invasive er det formentligt kun et fåtal, der reelt en trussel for den vilde danske flora og fauna. Nogle arter har dog helt klart en negativ indflydelse. Det gælder i særlig grad Rynket rose (*Rosa rugosa*), der danner tætte krat i de få mere eller mindre selvopretholdende lysåbne naturtyper, vi har i Danmark. Forskningsresultater har tilmed vist, at arten i eksempelvis Nordvestjylland ser ud til at være spredningsbegrænset og ikke habitatbegrænset, hvorved det kun er et spørgsmål om tid, før de værdifulde atlantiske klitheder og lignende ender som rene krat af Rynket rose.

Det er derfor ud fra en naturfaglig vinkel meget beklageligt, at Danmarks Naturfredningsforening på baggrund af en visionær og offensiv planlagt indsats mod arten i Nordjylland udtaler (til P4 Nordjylland), at DN synes, at "det er en dårlig idé at spare 400-600.000 kr. om året ved at bruge gift mod rynket rose og kæmpebjørneklo i stedet for manuel bekæmpelse." Denne udtalelse har rod i et ønske om at beskytte grundvandet mod pesticider, men det er ganske problematisk, at DN offensivt går imod de myndigheder, der rent faktisk udfører en indsats mod de invasive arter.

Det er desuden ude af proportion at bruge energi på offensivt at gå ind i sådan en sag, hvor pesticider bruges på en fornuftig og kontrolleret måde for at redde sårbar natur, når størstedelen af Danmarks areal flere gange årligt sprøjtes med pesticider som en del af den gængse landbrugsdrift.

Ud fra en naturfaglig betragtning bør Danmarks Naturfredningsforening derfor fremover arbejde på at sikre en større indsats mod invasive arter og undlade at tage en fremsynet bekæmpelse af invasive arter som gidsel i det rene grundvands tjeneste.

DN bør således fremover ikke ensidigt fokusere på det rene grundvand, når der ikke er et realistisk alternativ til bekæmpelse af de enorme bestande af Rynket rose, og dermed ødelægge muligheden for at bevare noget af Danmarks mest særprægede og unikke biodiversitet. Der skal således både tages hensyn til beskyttelsen af biodiversiteten og grundvand, og der må foretages en rimelig afvejning mellem de to, når der gælder brug af pesticider til bekæmpelse af de arter, hvor der ikke findes et realistisk alternativ.

Forslagsstiller: Axel Frederik Møller fra Studenterafdelingen i København, Naturfagligt udvalg, Naturplejenetværket

9. Habitatdirektivets bestemmelser om regulering af Natura2000-skadelige eksisterende aktiviteter

Forslag: DN skal arbejde for, at habitatdirektivets bestemmelser om regulering af Natura2000-skadelige EKSISTERENDE aktiviteter skal tages seriøst, også når det gælder luftbåren kvælstofforurening.

Store dele af Danmarks natur er stærkt forurenede med luftbårne kvælstofforbindelser, der medfører eutrofiering og ensretning af plantesamfundene med tab af arter på de højere trofiske niveauer til følge. F.eks. er der fremkommet hypoteser om, at mange dagsommerfuglearters voldsomme tilbagegang blandt andet kan kædes sammen med den allestedsnærværende eutrofiering, der gavner græsserne på bekostning af arternes foderplanter.

Der er gennemført en forholdsvis streng praksis for *udvidelser* samt *nyetablering* af husdyrbrug i nærheden af ammoniakfølsomme udpegede naturtyper i Natura 2000-områder samt andre nøjere fastlagte naturtyper uden for Natura 2000 områderne.

Dette er desværre slet ikke tilstrækkeligt. Selv for naturområder, hvor der foretages intensiv pleje med høslæt, er det ikke engang dokumenteret, hvorvidt denne pleje er nok til at fraføre den tilførte mængde kvælstof. For mange skovnaturtyper (i kraft af den store filtrering af luften) er tålegrænsen for kvælstof voldsomt overskredet. Det er således slående, at størstedelen af naturen i Danmark modtager ligeså meget kvælstof, som gødgede marker modtog i starten af 1900-tallet. Ingen kan være i tvivl om, at det må have drastiske konsekvenser. Kvælstofforurening er velkendt og ofte omtalt, men alligevel gøres der forbavsende lidt for reelt at komme problemet til livs.

Danmarks Naturfredningsforening bør i langt højere grad arbejde for, at habitatdirektivets bestemmelser om regulering af *eksisterende aktiviteter* rent faktisk bliver fulgt, også når det gælder luftbåren kvælstofforurening. Den negative effekt af depositionen for naturtypernes bevaringstilstand er kendt, så direktivet efterleves ikke, hvis der ikke gøres en indsats.

Det er altså et enormt naturfagligt problem, at selv de på papiret bedst beskyttede naturområder hvert eneste år belastes af en betragtelig diffus mængde kvælstof med en faldende artsrigdom til følge.

I lyset af de aktuelle diskussioner om udlæg af urørt skov er det således slående, hvor lidt der fokuseres på, at begrebet "urørt" bør skurre i alles ører, når det tages i betragtning, hvor stor den diffuse belastning med kvælstof er. En belastning med et af de næringsstoffer der oftest begrænser primærproduktionen og dermed har potentiale til at forrykke konkurrencen i plantesamfundene fundamentalt.

Forslagsstiller: Axel Frederik Møller fra Studenterafdelingen i København, Naturfagligt udvalg, Naturplejenetværket

10. Gammel skov beskyttes på samme måde som naturtyper i NBL §3

Forslag: Gammel skov (privat såvel som offentlig) skal beskyttes på samme vis som naturtyper under nbl §3.

Skovloven sikrer ikke værdifulde, gamle skovbevoksninger mod renafrift og konvertering til f.eks. nåletræ. Det har igennem mange år været diskuteret, hvor forrykt det er, at enhver skovejer fuldt lovligt kan gå ud og fælde en ældgammel skov, eventuelt med skovkontinuitet siden istiden, og erstatte området med en rødgranplantage.

Danmarks Naturfredningsforening bør igangsætte et storstilet lobbyarbejde for at sikre, at alle

værdifulde skovarealer, private såvel som offentlige, kortlægges og beskyttes ved lov. Dette kan med fordel gøres sammen med andre grønne organisationer, f.eks. Verdens Skove.

Dette arbejde har været diskuteret i DN-regi længe (f.eks. af Poul Hald Mortensen) og indsatsen har været omtalt som den lavest hængende frugt indenfor naturbeskyttelse. Det vil være oplagt at satse stort på at få dette gennemført nu, hvor skovene og deres drift er til diskussion.

Forslagsstiller: Axel Frederik Møller fra Studenterafdelingen i København, Naturfagligt udvalg, Naturplejenetværket

11. Genopretning af Kolindsund

DN afdelingerne i Norddjurs og Syddjurs arbejder for tiden med Kolindsunds fremtid. Vi er gået i samarbejde med Kolindsunds Venner, der er en forening, der arbejder for at genoprette Kolindsund som sø. De to DN afdelinger og Kolindsunds Venner mener, at vi via en diskussion om kommunernes, (specielt Norddjurs Kommunes) klimatilpasningsplaner, har en løftestang for at lægge pres på en politisk beslutning om "vandet tilbage i Kolindsund".

Kolindsunds Venner har udarbejdet et klimatilpasnings forslag som vedlægges. Det bygger på, at Kolindsund skal fyldes med vand, så det i ekstreme vejr situationer kan fungere som en buffersø, og derved beskytte Grenaa by mod oversvømmelser. Kolindsunds beliggenhed gør det naturligt, måske på længere sigt, at koble den sammen med nationalpark Mols Bjerger, og vi ser projektet "genopretningen af Kolindsund" som et nationalt projekt, og derfor håber vi på DN's støtte. Når Kolindsund er genoprettet som sø, vil det være Jyllands største sø.

Kolindsunds genopretning som sø skal nu tages alvorligt og prioriteres højt i foreningens arbejde. På den baggrund spørger vi: er det muligt at få projektet med i den kommende årsplan?

Forslagsstiller: Lars Sloth på vegne af DN Norddjurs og DN Syddjurs

7. Øget indsats over for skolerne

Med den nye skolereform er der afsat mere tid til "andre" aktiviteter. Således er vi i DN Fredensborg flere gange blevet opfordret til at fortælle om naturen eller DN som forening. Landbruget og Danmarks Jægerforbund er i samme anledning aktive, også med udsendelse af skriftligt materiale, og vi skal jo gerne kunne være med i konkurrencen. Jf. i øvrigt tidligere indlæg fra DN Fredensborg.

Forslagsstiller: Niels Hald, DN Fredensborg